

---

Thuốc chích ngừa ung thư cổ tử cung

Hỏi:

Tôi đọc báo và xem TV thấy nói sắp có thuốc chích ngừa ung thư cổ tử cung. Tôi muốn biết rõ hơn về cách ngừa này vì trong gia đình tôi có 2 người bị ung thư cổ tử cung. Mẹ tôi chết vì bệnh này ở Việt Nam và chị tôi gần đây mới phải mổ ở bên Mỹ vì ung thư cổ tử cung. Xin bác sĩ cho biết khi nào sẽ có thuốc chích ngừa? Nếu chích ngừa rồi, có còn sợ bị bệnh ung thư cổ tử cung nữa hay không?

Tôi hiện nay vẫn đi làm Pap smear mỗi năm. Nếu chích ngừa, có cần đi làm thử nghiệm này thường xuyên không?

Vũ thị H.L.

Đáp:

Ung thư cổ tử cung là một trong những bệnh ung thư thường thấy nhất nơi người đàn bà, được sắp hạng thứ hai gây nên tử vong chỉ sau có ung thư vú. Mỗi năm trên toàn thế giới có gần nửa triệu người đàn bà bị bệnh ung thư cổ tử cung, làm chết khoảng 250,000 người.

Ở Việt Nam, bệnh ung thư cổ tử cung thấy rất nhiều vì định bệnh chậm trễ, gây nên nhiều người chết vì bệnh này. Tại Hoa Kỳ, nhờ phương pháp thử nghiệm Pap smear, bệnh này thường được định bệnh lúc bệnh mới chớm, chưa chạy đi khắp cơ thể và nếu giải phẫu sớm, có thể khỏi hẳn được bệnh, không trở lại. Đây là lý do tại sao, người đàn bà phải đi làm Pap smear thường xuyên để tìm được bệnh sớm và chữa ngay nếu thấy mới chớm có ung thư cổ tử cung.

Trước kia, nguyên nhân tại sao bị bệnh ung thư cổ tử cung không được hiểu rõ, nhưng từ năm 1983, những khám phá mới cho thấy ung thư này do một loại cực vi trùng gây ra. Cực vi trùng này có tên là human papilloma virus, viết tắt là HPV. Có khoảng 60 loại cực vi trùng HPV khác nhau, trong đó 20 loại có thể gây ra ung thư cổ tử cung.

Trong 20 loại này, 5 loại human papilloma virus chính gây ra hầu hết các trường hợp là loại serotypes 16, 18, 31, 33 và 45. Riêng loại HPV 16

là loại nguy hiểm nhất và thường thấy nhất trong ung thư cổ tử cung.

Cực vi trùng human papilloma virus ngoài việc gây ra ung thư cổ tử cung còn là thủ phạm của chứng mụn cóc (common wart). Những mụn cóc hay thấy ở trẻ con, có thể nói 25% trẻ con đều có lúc này hay lúc khác bị mụn cóc ở tay, chân và do cực vi trùng HPV loại 1,2,4 và 41 gây ra. Những mụn cóc lõi mọc ở bộ phận sinh dục hay gần hậu môn gọi là condylomata acuminata cũng do cực vi trùng HPV, loại 6, 11, 40-45 và 51 gây ra.

Bệnh mụn cóc ở bộ phận sinh dục là bệnh truyền nhiễm, do giao tiếp tính dục gây ra (venereal disease), hiện nay càng ngày càng thấy nhiều bệnh này. Thời gian từ lúc nhiễm cực vi trùng đến khi mọc mụn cóc lõi ở bộ phận sinh dục này khá lâu, từ 1 đến 6 tháng, nên bệnh càng dễ lan truyền từ người này sang người khác.

Chữa những mụn cóc này thường phải đốt, hay dùng thuốc chấm loại podophylline. Gần đây có thuốc thoa loại imiquimod bán dưới tên Aldara, thoa để chữa mụn cóc bộ phận sinh dục này khá nhiều hiệu quả.

Tuy nhiên, bệnh quan trọng nhất do cực vi trùng human papilloma virus vẫn là ung thư cổ tử cung. Điều đặc biệt là cực vi trùng HPV rất khó cấy nên việc nghiên cứu cực vi trùng này để làm thuốc chích ngừa trước giờ không thực hiện được.

Tuy nhiên gần đây một phương pháp mới dùng cách ghép genes vào nhân tế bào nấm yeast gọi là Saccharomyces cerevisiae, đã sản xuất được những protein của cực vi trùng HPV loại 16 và dùng để làm thuốc chích ngừa chống lại cực vi trùng HPV.

Trong một cuộc khảo cứu sâu rộng gần đây nhất của loại thuốc chích ngừa này thực hiện trên 2392 người đàn bà, một nửa số được chích ngừa thuốc 3 lần trong 6 tháng, nửa số chỉ được chích thuốc giả gọi là placebo và cả 2 nhóm được theo dõi trong 17 tháng.

Kết quả tất cả những người được chích thuốc ngừa thật đều không ai mắc bệnh nhiễm cực vi trùng HPV. Ngược lại, 41 người trong nửa nhóm chỉ được chích thuốc giả placebo bị

mắc bệnh nhiễm cực vi trùng HPV, trong số đó có 9 người chớm mắc bệnh ung thư. Như vậy mức hiệu quả để ngừa bệnh cực vi trùng HPV và ngừa hậu quả ung thư cổ tử cung đã đạt được mức 100%.

Tuy nhiên điều đáng chú ý là thuốc chích ngừa chỉ có hiệu quả trên những người chưa bao giờ nhiễm cực vi trùng HPV. Đối với những người đã có cực vi trùng HPV trong cơ thể rồi, thuốc chích ngừa không có hiệu quả gì. Ngoài ra, thuốc chích ngừa mới chỉ được khảo sát cho loại HPV 16, những loại serotypes khác của HPV chưa được nghiên cứu.

Hiện đang có thêm những cuộc khảo cứu khác dùng thuốc chích ngừa hỗn hợp nhiều loại HPV khác nhau, đặc biệt với cả hai loại 16 và 18 sẽ ngăn chặn được mức ung thư cổ tử cung khoảng 95%.

Như vậy, để thuốc chích ngừa có hiệu quả, sẽ cần có nhiều điều kiện. Trước hết đây là thuốc chích ngừa cho những người đàn bà chưa bao giờ bị nhiễm cực vi trùng HPV, nên thuốc có ích lợi nhiều nhất khi chích cho các thiếu nữ vị thành niên hay chưa có giao tiếp tính dục. Đối với những người đàn bà khác, có lẽ sẽ cần phải thử máu để xem đã có nhiễm cực vi trùng HPV chưa, nhất là các loại 16, 18 là hai loại dễ gây ung thư cổ tử cung nhiều nhất.

Nếu chưa bị nhiễm HPV loại này, thuốc chích ngừa sẽ có hiệu quả. Nếu đã nhiễm cực vi trùng rồi, thuốc chích ngừa sẽ vô hiệu và những người đàn bà này sẽ phải tiếp tục đi thử Pap smear thường xuyên mỗi năm để tìm bệnh ung thư cổ tử cung mới chớm và để chữa trị ngay nếu có.

Theo thống kê, khoảng 20% phụ nữ nếu thử máu sẽ cho thấy đã có nhiễm cực vi trùng HPV loại 16, nên thuốc chích ngừa một khi được chấp thuận cho dùng sẽ có thể ứng dụng trên khoảng 80% phụ nữ để ngừa nhiễm HPV và ngừa ung thư cổ tử cung. Như thế có thể nói khi thuốc chích ngừa được cơ quan FDA bắt đầu cho dùng vào năm 2006, đa số phụ nữ sẽ nên chích thuốc ngừa HPV.

---

---

Trong tương lai, khi thuốc chích ngừa HPV thông dụng và được dùng cho các thiếu nữ vị thành niên, mức bị bệnh ung thư cổ tử cung sẽ giảm xuống rất nhiều, tuy sẽ phải mất hàng một, hai chục năm để thấy hiệu quả rõ rệt trên mức độ bị ung thư cổ tử cung. Trong khi chờ đợi thuốc chích ngừa HPV được cho phép dùng, phương pháp ngừa ung thư cổ tử cung hữu hiệu nhất hiện nay vẫn là cách thử Pap smear.

Có thể nói tại các nước tân tiến, ung thư cổ tử cung hiện nay đã không còn đáng sợ như trước hay như tại các nước chậm tiến, nhờ vào cách thử Pap smear để tìm ra những thay đổi tế bào sớm nhất trong giai đoạn biến thành ung thư. Và khi giải phẫu sớm, mức độ chữa khỏi hẳn bệnh là 100% nên Pap smear vẫn tiếp tục là thử nghiệm cần làm để ngừa ung thư cổ tử cung.

Tóm lại, những khảo cứu gần đây nhất cho thấy ung thư cổ tử cung do một số các loại cực vi trùng human papilloma virus gây ra, đặc biệt loại 16. Thuốc chích ngừa HPV đã được chứng tỏ rất hiệu quả để ngừa nhiễm cực vi trùng HPV và nhờ đó ngừa bệnh ung thư cổ tử cung. Tuy nhiên trong giai đoạn hiện tại, cách thử Pap smear vẫn giữ vai trò quan trọng để ngừa ung thư cổ tử cung và phụ nữ cần đi thử Pap smear thường xuyên để ngừa bệnh này.

BS Nguyễn Đình Phùng

---